

Zondag 13 oktober 2024

28^e zondag door het jaar

Lezingen: Wijsheid 7, 7-11; Marcus 4, 30-34 en Matteus 13, 44-46

Opening:

Van bepaalde diersoorten is bekend (b.v. olifanten) dat zij van nature aanvoelen, waar zij waterbronnen kunnen vinden. In droogte-gebieden gaan zij hier en daar wroeten in de grond en weten een waterbron te vinden.

Ons menselijk leven wordt vaak gedragen door een onuitwisbaar vermoeden, dat er diepere bronnen zijn, die voor jou van veel waarde kunnen zijn; en dat je niet te ver moet zoeken. Graven dus in de bodem van je eigen leven, tot je bij een bron uitkomt, die je dorst kan lessen. Soms is het de moeite waard om er tijd voor vrij te maken, om die akker van je leven eens om te ploegen, om die bron te vinden waar je van leven kunt.

Het is zinvol en belangrijk om jezelf zo nu en dan eens de oer-vraag te stellen: "Mens, waar ben je mee bezig; op welk kruispunt sta je; welke kant wil je op?"

Wat wil je maken van je leven, in diepere zin?

Het zijn vragen, waar je eigenlijk heel je leven mee bezig bent: dat spanningsveld van binnen- en buitenkant. De lezingen van vandaag willen ons in die richting wijzen, want dan kun je wel eens bij een waardevolle oase uitkomen bij jezelf.

Overweging:

Wanneer mensen voor een paar dagen naar een Abdij of klooster gaan, om wat rust te krijgen, - om even bij te komen -, zegt de gastenpater of zuster gewoontegetrouw bij de ingang: "Welkom, zet daar uw bagage maar neer, en doe uw jas of mantel maar uit". Personen uit onze parochie en van de M.C.kerk in Den Dolder hebben dit een maand geleden nog zo ervaren. Het klinkt zo gewoon en vanzelfsprekend, maar op zo'n moment, dáár, krijgt het een heel apart accent: "Zet daar uw bagage maar neer": laat alles hier maar even rusten, je bagage van alledag; en "doe uw jas maar uit": laat alles even van je afglijden en kom met jezelf binnen, met je eigenlijke ik, dat even op adem wil komen; levensadem nodig heeft. Een paar dagen rustig wat mijmeren in jezelf en eventueel samen praten over diepere dingen: waar ben je arm in, waar ben je rijk mee... Zoek niet teveel buiten jezelf, want ieder mens heeft een kostbare schat mee gekregen, in zijn eigen levenszakker ...

De 2^e lezing uit de mystieke Moslim-traditie (de Soefi-beweging) wil hier ook op wijzen. Het gaat om de binnenkant van ons menselijk bestaan.

Het boek Wijsheid geeft ons daarbij ook zinvolle levenslessen en nuttige adviezen (evenals de boeken Spreuken en Prediker). Ze zijn een goede gids op onze geestelijke zoektocht. Het zoeken zelf al geeft ons veel voldoening: je overschrijdt je eigen dagelijkse grenzen. Eigenlijk zegt de schrijver (van het boek Wijsheid) tot de ontwikkelde mensen in Alexandrië: als je op zoek bent naar een stabiel, rustig evenwicht in jezelf, vraag dan eerst om het inzicht, welke waarden het meest belangrijk zijn voor je. Zeker, je hebt materiële dingen nodig in je dagelijks leven, maar wil je geestelijk groeien, heb dan aandacht voor die innerlijke transformatie: door de buitenkant heen zien en dichter komen bij de kern van je bestaan; je leven plaatsen in het perspectief waar het wezenlijk om gaat.

Eigenlijk is ieder mens in wezen zo een "homo religiosus", maar dit wordt vaak dichtgeslibd en toegedekt door de secularistische stroming in onze cultuur, die wel eens te overheersend kan zijn. Dan hebben we op z'n tijd een soort "bodemuivering" nodig in onszelf.

“Bodemvervuiling” kan zo gemakkelijk en ongemerkt plaatsvinden in ons leven. Dit is niet direct dramatisch, maar je wilt het evenwicht zo goed mogelijk bewaren. Daarom zeggen we bij zo’n bezinningsweekend ook wel: “even tot jezelf komen”, d.w.z. de schaal der waarden opnieuw herijken in jezelf. Die weg weer eens zoeken naar de oorsprong, hoe je eigenlijk geworteld bent. De parel in je eigen levenssaker opdiepen, waarbij je merkt dat de rest meer relatief is.

Onze westerse seculiere cultuur heeft wel wat “vervreemding” in de hand gewerkt: economische belangen en meetbare resultaten blijken voor velen een 2^e natuur geworden te zijn; er is a.h.w. een wolkendeek voor dat diepere inzicht gekomen, dat het echte licht afschermt.

Misschien zijn we ook wel wat dichtgeslibd voor die diepere, spirituele ervaringen en voor die levensbron door de afgeronde geloofsleer van vroeger of de gestolde dogmatiek, die je in een bepaald harnas hielden; en dat was voldoende, zo heette het. Maar, zeggen de Schriftverhalen van vandaag: het gaat om die levenswijsheid, de theologie van het hart. “Ik heb gebeden, en er werd mij inzicht gegeven; ik heb gesmeekt, en de geest van wijsheid kwam tot mij”. Prachtige taal: je voelt de dorst naar levend water...

Bidden om wijsheid en inzicht: dat vraagt om bewuste keuze en training; dat vraagt om wilskracht en tijd-vrij-maken; dat vraagt om rust en stilte. Ons bidden verandert de wereld niet zomaar, maar door volhardend gebed wordt je zelf een ander mens, van binnenuit, en dat geeft nieuwe geestkracht of een nieuw inzicht.

Jezus zelf nam hier ook de tijd voor; dan trok hij zich terug en deed zo nieuwe spirituele rijkdom op; ook hij had dat nodig. Dan kwamen velen in zijn nabijheid weer tot rust, tot hun eigen levensbron, en konden ook zij weer opgericht verder.

Emeritus-Abt Tholens, van de Benedictijner-abdij Slangenburg bij Doetinchem, schrijft in één van zijn memoires: “Godsdiensten en instituten zijn dan wel het nodige frame-work, om de zoekende mens te helpen oriënteren, maar je moet zelf de ruimte creëren in jezelf, dat de Geest werkzaam kan zijn”. De M.E.-mysticus Eckhard was hier ook een sprekend voorbeeld van, evenals zoveel andere mystici, ook van onze tijd, zoals Dag Hammarskjöld, e.a.

Wanneer vandaag in het evangelie meermalen gesproken wordt over het Rijk Gods, dan gaat het dus niet over later, in de hemel, maar over hier-en-nu. “Het Rijk Gods is midden onder u”, zegt Jezus. M.a.w.: overal waar mensen iets laten zien van dat geestelijk evenwicht en van hun spirituele inzet om hulpbehoevende mensen nabij te zijn, zoals hijzelf heeft laten zien, daar is dat Rijk van God al present; overal waar het Ware, het Goede of het Schone ervaren wordt, daar gebeurt iets van “Gods aanwezigheid”. Augustinus zegt: “Maar veel te laat heb ik dit ingezien...”.

De kunst is om gelovig hiervoor open te staan; om luisterend te leren leven op de rand van dat mysterie, waar vragen niet op antwoorden wachten, maar richting geven aan die zoektocht, die nooit ten einde komt...

=====

Gerard Weersink.